

NEWSLETTER 1/2024

MAZURSKI PARK KRAJOBRAZOWY 2

**ŚCIEŻKI PIESZE W MAZURSKIM PARKU
KRAJOBRAZOWY 3**

MRAGOWO ZAPRASZA! 5

MAZURSKI PARK KRAJOBRAZOWY

autor Waldemar Bzura

Mazurski Park Krajobrazowy utworzono w celu ochrony unikatowych nie tylko na skalę regionalną, ale i europejską wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych. Jest to najstarszy w województwie warmińsko-mazurskim i jeden z największych parków krajobrazowych w Polsce. Jego powierzchnia wynosi ponad 562 km². W granicach Parku znajduje się największe w Polsce jezioro Śniardwy oraz północna część Puszczy Piskiej. Niebawą atrakcją jest uznawany za najpiękniejszy w naszym kraju szlak kajakowy rzeki Krutyni.

Ukształtowanie terenu oraz bogactwo i różnorodność świata roślin i zwierząt, obfitość lasów, torfowisk, jezior i wód płynących sprawiają, że każdy odnajdzie tu nie tylko idealne miejsce do wypoczynku, ale i do obcowania z przyrodą. Na terenie Parku wytyczono ścieżki przyrodnicze i szlaki rowerowe o łącznej długości ponad 150 km, są tu także wieże do obserwacji ornitologicznych, kładki oraz pomosty.

Siedziba Dyrekcji Mazurskiego Parku Krajobrazowego mieści się w zabytkowym budynku we wsi Krutyni. Przy niej funkcjonują Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Kulturowej z Izbą Przyrodniczą oraz Ośrodek Okresowej Rehabilitacji Bocianów.

www.mpk.warmia.mazury.pl/park-w-pigulce/

Informacje o szlakach są dostępne także w aplikacji Mazurskiego Parku Krajobrazowego --- <https://play.google.com/store/search?q=mazurski%20park%20krajobrazowy&c=apps&hl=pl&gl=US>

ŚCIEŻKI PIESZE W MAZURSKIM PARKU KRAJOBRAZOWYM

ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA „REZERWAT ZAKRĘT”

dystans: 2,8 km

trasa: droga gruntowa, możliwe nierówności i korzenie

Ścieżka przyrodnicza „Rezerwat Zakręt” prowadzi leśną drogą, biegnącą na zachód od miejscowości Krutyń. Umożliwia obserwację dobrze zachowanego fragmentu boru bagiennego z urokliwymi śródleśnymi jeziorkami dystroficznymi. Trasa rozpoczyna się w Krutyń, na początku prowadzi starą aleją, wzdłuż której rosną jawory i lipy. Takie aleje stanowią charakterystyczny element mazurskiego krajobrazu. Były zakładane, aby zapewnić ochronę przed słońcem podczas podróży, które często odbywały się pieszo lub wozem. Idąc dalej, dochodzi się do najbardziej znanego w Mazurskim Parku Krajobrazowym pomnika przyrody „Zakochana Para”. Jego nazwa wzięła się od charakterystycznego ułożenia konarów dębu, które okalają pień sosny, przypominając gest przytulania. W rzeczywistości gałęzie drzewa kierują się w stronę przebiegającej nieopodal drogi, gdzie mają większy dostęp do światła. Na końcowym odcinku ścieżki rośnie pomnik przyrody „Mazurski Dąb Bartny”. W jego pniu widoczna jest barć, zachowały się także fragmenty drabiny umożliwiającej bartnikom dostanie się do jej wnętrza. Bartnictwo w dawnych czasach było bardzo cenionym zawodem, a bartnicy zrzeszali się w bractwa i cechy.

www.mpk.warmia.mazury.pl/sciezka-przyrodnicza-rezerwat-zakret/

ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA „REZERWAT KRUTYNIA”

dystans: 2,4 km

trasa: trasa kończy się na parkingu przy jeziorze Krutyńskim, oddalonym ok 2,4 km od Krutyń. Można z niego wrócić na początek szlaku drogą asfaltową bez chodnika lub tą samą ścieżką.

Ścieżka edukacyjna „Rezerwat Krutynia” biegnie wzdłuż brzegów rzeki aż do jej ujścia z Jeziora Krutyńskiego. Trasa prowadzi przez las liściasty, który swoje walory ukazuje zwłaszcza wiosną, gdy w uśpionym jeszcze leśnym runie pojawiają się pierwsze wiosenne kwiaty. Wąska dolina Krutyń i strome, wysokie zbocza jaru, którym przebiega trasa, ukazują efekty procesów erozyjnych, wywołanych płynącą wodą. Podążając ścieżką, na wielu kamieniach dostrzec można czerwone plechy krasnorostu hildenbrandia rzeczna. Gatunek ten objęty jest ochroną, a jego obecność świadczy o czystości wód rzeki. Czujny obserwator dostrzeże barwne zimorodki, przelatujące nad wodą. Na rzece spotkać można również trzczyki, nurogęsi, kaczki krzyżówki i łabędzie nieme. Ścieżka kończy się w pobliżu ujścia rzeki z Jeziora Krutyńskiego. Nieopodal zachowały się ruiny starego drewnianego mostu. Dawniej w tym miejscu rozpoczynały się spływy tzw. puchówkami w górę rzeki, które kończono w miejscowości Krutyń.

www.mpk.warmia.mazury.pl/sciezka-przyrodnicza-rezerwat-krutynia/

ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA „KRUTYŃ – ZGON”

dystans: 11 km

trasa: droga leśna, miejscami piaszczysta, ocieniona, możliwe nierówności i korzenie

Ścieżka przyrodnicza wiodąca przez tereny dwóch rezerwatów przyrody pozwala na poznanie najciekawszych miejsc wokół Krutyń. Zarówno rezerwat „Zakręt”, jaki i „Królewska Sosna” obejmują cenne przyrodniczo torfowiska wysokie, jeziora dystroficzne z pływającymi

wyspami i roślinność bagienną. Trasa dalszej wędrowki prowadzi do Jeziora Mokrego, jednego z największych i najgłębszych w tej części Mazur. Jego piękno opisywał wielokrotnie działacz mazurski Karol Małek, który zwykł nazywać zbiornik Jeziorem „Mukrym”. Wyraz przywiązania do mazurskiej przyrody Małek dał zwłaszcza w książce „Jest dąb nad Mukrem” z 1956 r. Imieniem pisarza nazwano pomnik przyrody „Dąb nad Mukrem” w rezerwacie „Królewska Sosna”, który zobaczymy na kolejnym odcinku ścieżki. Strome brzegi Jeziora Mokrego są otoczone lasami, głównie sosnowymi. Silnie rozwinięta linia brzegowa, z licznymi zatokami i półwyspami, przy której rozwija się roślinność szuwarowa, stwarza schronienie dla ptactwa wodnego. Można tu zobaczyć bielika, rybołowa, kanię rudą, orlika i czaplę siwą.

www.mpk.warmia.mazury.pl/sciezka-przyrodnicza-krutyn-zgon/

ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA „KRUTYŃ-ROSOCHA”

dystans: 11 km

Malownicza trasa, która przypadnie do gustu zarówno amatorom pieszych wycieczek, jak i rowerzystom. Ścieżka prowadzi przez tereny leśne. Przemierzając ją, można przyjrzeć się lasom gospodarczym oraz porównać je do lasów objętych ochroną rezerwatową. Szlak biegnie początkowo wzdłuż Krutyni, przez naturalne stanowiska olszy czarnej, gatunku typowego dla rzecznych brzegów. Olsza, jako jedyny gatunek liściasty, przypomina pokrojem strzałę (ma długi, prosty pień) i tworzy zdrewniały owocostan przypominający szyszkę. Są to cechy typowe dla gatunków iglastych. Podążając dalej ścieżką, przejdziemy wzdłuż rezerwatu torfowiskowego „Królewska Sosna”. Obniżenie terenu, stojąca woda, rachityczne sosny oraz krzewinki występujące w runie są typowymi elementami torfowiska. Na jeziorkach dystroficznych Kruczek Duży i Mały oraz Kruczy Staw można dojrzeć pływające wyspy, utworzone przez mchy torfowce oderwane od brzegów jeziora. W pobliżu ścieżki znajduje się cmentarz ewangelicki, pozostałość dawnej osady Zakręt. Na obszarze Mazurskiego Parku Krajobrazowego jest ponad sto cmentarzy, często będących jedynym śladem dawnych osad i ich mieszkańców.

www.mpk.warmia.mazury.pl/sciezka-przyrodnicza-krutyn-rosocha/

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA „WOKÓŁ STAWU W PIECKACH”

dystans: 1,8 km

trasa: kładki i pomosty drewniane, wiata na ognisko

Ścieżka edukacyjna „Wokół stawu w Pieckach” została utworzona w 2020 r. Prowadzi wzdłuż zachodniego brzegu akwenu. Nad stawem, mimo bliskości zabudowy, od dawna obserwowano liczne ptactwo wodne, zwłaszcza rybitwy. Starając się poprawić ich warunki lęgowe, w 2012 r. Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków zbudowało na stawie sztuczną wyspę o powierzchni 3 tys. m². Nie ma ona lądowego połączenia z brzegami stawu, co zapewnia ptakom dobre warunki do odbycia lęgów. Przy ścieżce ustawiono wiaty służące do obserwacji żyjących tu ptaków wodnych, są wśród nich rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, mewa śmieszka, mewa siwa, łabędź niemy, czernica, głowienka, czapla siwa oraz czapla biała. Nad stawem można też spotkać ptaki drapieżne: rybołowa, błotniaka stawowego, kanię rudą czy bielika, a przy odrobieniu szczęścia dojrzeć ssaki wodne – wydrę lub bobra. Na trasie przygotowano miejsce na ognisko, są też tablice edukacyjne i informacyjne oraz ławki i kosze na śmieci.

www.mpk.warmia.mazury.pl/sciezka-edukacyjna-wokol-stawu-w-pieckach/

MRAGOWO ZAPRASZA!

Autor M. Modzelewski

Mrągowo jest malowniczo położone między jeziorami Juno i Czos. Centrum to zabytkowe kamieniczki. Jedną z najstarszych jest apteka „Pod Orłem” -założona w 1819 r. Kościół ewangelicko-augsburski – dzisiejszy kształt architektoniczny został mu nadany w 1734 r. Wieża jest starsza, być może XVI-wieczna. Kościół został zniszczony w 1945 r., a odbudowany w 1961. Przy skwerze Jana Pawła II do 1945 r. stały szeregi kamieniczek. Stoją tu dwa pomniki przyrody: dęby piramidalne. Na końcu skweru jest molo z widokiem na Festiwalowy Amfiteatr. Niedaleko znajduje się Cerkiew Przemienienia Pańskiego. Pierwotnie budynek był synagogą. Ratusz został wybudowany w 1825 r. Miedzianą wieżę ratuszową wzniesiono w 1908 r. Zwieńczona jest chorągwią o zarysie głowy niedźwiedzia, na której widnieje herb miasta. Obecnie znajduje się tu Muzeum. Muzyka jest towarzyszką codziennego dnia w Mrągowie. Warto się tu wybrać po paletę muzycznych emocji. Mrągowo zwane jest Festiwalowym Miastem nie bez powodu. Usłyszycie tu tak wiele różnych gatunków muzycznych, że z pewnością każdy znajdzie coś dla siebie. Muzykę Country reprezentuje słynny Piknik Country, rozrywkową - Festiwal Weselnych Przebojów, muzykę poważną - Mazurski Festiwal Operowy Belcanto, sentymentalną muzykę kresową - Festiwal Kultury Kresowej, a po drodze usłyszycie i pieśni Romów, muzykę rockową, i pop, i jazz... Coś dobrego dla każdego. Latem różnorodne wydarzenia (muzyczne, sportowe, kulinarne) organizowane są na świeżym powietrzu, w kilku miejscach na terenie miasta: w małym amfiteatrze i na Pl. Unii Europejskiej w centrum miasta, na molo i Skwerze Jana Pawła II oraz w słynnym amfiteatrze nad jeziorem Czos. Z kolei jesienią i zimą imprezy odbywają się w Mrągowskim Centrum Kultury, a wśród posezonowej oferty wyróżniają się spektakle teatralne, retransmisje oper i bardziej kameralne niż latem koncerty gwiazd polskiej sceny muzycznej.

www.it.mragowo.pl

Szlak pieszy w Mrągowie oznakowany kolorem żółtym

Trasa: Mrągowo (ratusz) - skwer Jana Pawła II - promenada nad j. Czos (ul. Nadbrzeżna) - plaża na os. Grunwaldzkim - ścieżka pieszo - rowerowa Mazurskiej Pętli Rowerowej - ul. Wojska Polskiego - droga przy ogródkach działkowych - ścieżki leśne - ścieżka Mazurskiej Pętli Rowerowej - Miejski Las (Góra Czterech Wiatrów)

dystans: 8,2 km

Szlak prowadzi głównie brzegiem jeziora Czos. Spacerując nim mamy okazje podziwiać jezioro z innej perspektywy, mało znanej mieszkańcom i turystom - z drugiej strony miasta kierując się na Półwysep Czterech Wiatrów. Tereny, którymi prowadzi szlak są wyjątkowo malownicze. Zachwyca las i jezioro z zatoczkami. Miejscem, do którego zmierza szlak jest Półwysep Czterech Wiatrów, skąd roztacza się panorama na jezioro i miasto.

www.it.mragowo.pl/szlak-gora-czterech-wiatrow,8,2137,pl.html

Szlak pieszy oznakowany kolorem czerwonym

dystans: 12,5 km.

Pieszy „Szlak pięciu jezior” należy do jednego z najatrakcyjniejszych na Pojezierzu Mrągowskim. Przebiega on wzdłuż małych, otoczonych lasami jezior położonych na zachód od Mrągowo: staw rybny, j. Piecuch, j. Średnie, j. Głębokie, j. Kociołek. Po drodze mijamy także długie rynnowe jezioro Juno. Bliskość wody zachęca latem do odpoczynku i kąpieli. Teren jest bardzo urozmaicony. W okolicach Polskiej Wsi wędrujemy zalesionymi pagórkami. Atrakcją tego odcinka jest stromy i głęboki wąwóz, w którym płynie tzw. Czerwona Rzeczka łączący jez. Piecuch ze Stawem Rybnym. Obecny czerwony „Szlak pięciu jezior” był już przed II wojną światową atrakcyjną trasą wędrowską. W folderze "Sensburg der Luftkurort im Kranze der masurischen seen und Walder/Sensburg. Uzdrowisko otoczone mazurskimi jeziorami i lasami" wydanym przez ówczesną Informację Turystyczną stanowi on jedną z propozycji dla turysty aktywnego. Opis trasy stał się inspiracją do oznakowania go w roku 2009

www.it.mragowo.pl/szlak-pieciu-jezior,8,1066,pl.html